

Universiteit Utrecht

Risicovol Spel en Bewonersparticipatie:

Percepties van Ouders uit Multiculturele, Lage SES Buurten

Minou Pubben

6536549

Universiteit Utrecht

Begeleider Universiteit Utrecht: Monique van Londen

Tweede beoordelaar: Maartje van Dijken

Stageorganisatie: Jantje Beton

Stagebegeleiders: Pauline van der Loo en Cerunne Bouts

Datum: 18-06-2020

Aantal woorden: 7995

Abstract (English version)

In this study I examined factors related to risky play and civic engagement in the Healthy Neighborhood project in Dutch culturally mixed, lower income neighborhoods. Forty parents filled in a questionnaire about tolerating risky play. Moreover, five parents and four professionals were interviewed about parental attitudes towards risky play and attitudes from local residents towards civic engagement. The questionnaire consisted of four components: physical challenges, dangerous tools, playing at a distance, and dirty and damaged clothes. Factors related to one of these components, were: country of birth of the parent, family size, gender, age, personality and skills of the child and traffic, social cohesion and criminality in the neighborhood. The supporting factors for civic engagement were understanding the relevance of the project, experiencing freedom within the project, and getting free food and drinks at meetings. Obstructing factors were having little time, working irregular shifts, having a low Dutch proficiency and cultures in which women's place is indoors. Most of abovementioned factors are in line with previous research among higher educated parents. New are the insights about which components of risky play are distinguished by parents living in a Dutch mixed, lower income neighborhoods and which factors are related to these components. Moreover, this study showed which components were related to civic engagement in the Healthy Neighborhood project in these neighborhoods. This study helps to better connect the project to the wishes of residents in these neighborhoods regarding risky play and civic engagement.

Keywords: risky play, civic engagement, socioeconomic status, nationality

Abstract (Nederlandse versie)

In dit onderzoek zijn de factoren onderzocht die samenhangen met risicovol spel en bewonersparticipatie bij het project Gezonde Buurten in Nederlandse cultureel gemengde buurten met een lage sociaaleconomische status (SES). Veertig ouders hebben een vragenlijst ingevuld over het tolereren van risicovol spel. Daarnaast zijn vijf ouders en vier professionals geïnterviewd over de attitude van ouders tegenover risicovol spel en de attitude van buurtbewoners tegenover bewonersparticipatie. De vragenlijst bestond uit vier componenten: lichamelijke uitdagingen, gevaarlijk gereedschap, op afstand spelen, en vieze en kapotte kleding. Factoren die samenhangen met een van deze componenten, waren: geboorteland van de ouder, gezinsgrootte, geslacht, leeftijd, karakter en behendigheid van het kind en verkeer, sociale cohesie en criminaliteit in de buurt. De stimulerende factoren voor bewonersparticipatie waren: de toevoeging inzien van het project, vrijheid ervaren binnen het project en eten en drinken aangeboden krijgen op bijeenkomsten. Belemmerende factoren daarentegen waren: weinig tijd, onregelmatige diensten draaien, een lage Nederlandse taalvaardigheid en culturen waarin de plek van vrouwen binnenshuis is. De meeste bovengenoemde factoren komen overeen met voorgaand onderzoek onder ouders met een hoge SES. Vernieuwend zijn de inzichten in welke componenten van risicovol spel er door ouders uit een Nederlandse gemengde, lage SES buurt werden onderscheiden en welke factoren samenhangen met deze componenten. Daarnaast bleek welke factoren samenhangen met bewonersparticipatie bij het Gezonde Buurten project in deze buurten. Het onderzoek helpt om het project beter aan te laten sluiten bij de wensen van inwoners van deze wijken op het gebied van risicovol spelen en bewonersparticipatie.

Slutelwoorden: risicovol spel, bewonersparticipatie, sociaaleconomische status, nationaliteit

Risicovol Spel en Bewonersparticipatie:
Percepties van Ouders uit Multiculturele, Lage SES Buurten

Aanleiding Onderzoek

Deze scriptie is geschreven voor de goede doelorganisatie Jantje Beton die samen met het Instituut voor Natuureducatie (IVN) het project 'Gezonde Buurten' uitvoert. Met dit project wordt een buurt met een lage sociaaleconomische status (SES) speelster en natuurlijker gemaakt en wordt er gestreefd naar een meer actieve buurtgemeenschap. Tijdens dit project wordt er, onder andere, een speelplek ingericht waarin kinderen risicovol kunnen spelen. Ik heb onderzocht welke ouderfactoren, kindfactoren en buurtfactoren samenhangen met de houding van ouders tegenover risicovol spel. De hoofdvraag hierbij was: Welke factoren hangen samen met de tolerantie van ouders tegenover risicovol spel?

Jantje Beton en IVN willen graag buurtbewoners van verschillende (culturele) groepen betrekken bij het project, maar dat blijkt soms lastig. Hierdoor kan de stem van sommige (culturele) groepen niet worden meegenomen in het ontwerp van de buurtspeelplek. Dit is nadelig wanneer kinderen geen gebruikmaken van deze nieuwe speelplek omdat de speelplek niet voldoet aan de verwachtingen van ouders. Ik heb daarom onderzocht welke factoren van invloed zijn op het meedoen aan het project. De hoofdvraag was: Wat zijn bevorderlijke en belemmerende factoren voor bewonersparticipatie?

Risicovol Spel

Risicovol spel is spel dat spannend en opwindend is en een risico op een verwonding met zich meebrengt (McFarland & Laird, 2018). Sandseter (2007) heeft risicovol spel door middel van observaties en interviews onderverdeeld in verschillende categorieën. Deze categorieën zijn: spelen op grote hoogte, spelen met hoge snelheid, spelen met gevaarlijk gereedschap, spelen bij gevaarlijke elementen (zoals vuur of open water), stoeien, en spel waarbij kinderen kunnen 'verdwijnen' of verdwaald kunnen raken. Verder bestaat er risicovol spel met goede en slechte gevaren (Ball, Gill, & Spiegel, 2012). Goede gevaren in speelaanbod zorgen voor uitdaging en zijn goed voor de ontwikkeling van het kind. Slechte gevaren zijn moeilijk of onmogelijk te herkennen door kinderen en brengen geen duidelijke voordelen voor het kind met zich mee (Ball et al., 2012).

Er zijn auteurs die risicovol speelgedrag willen verminderen door een preventief programma om zo het aantal ongevallen tijdens het spelen omlaag te brengen (Heck, Collins, & Peterson, 2001; Morrongiello & Kane, 2015; Morrongiello & Mark, 2008; Morrongiello & Matheis, 2007). Andere wetenschappers benadrukken juist de voordelen van risicovol speelgedrag. Risicovol spel blijkt namelijk positieve effecten te hebben op de fysieke gezondheid (Brussoni et al., 2015; Clough, Mackenzie, Mallabon, & Brymer, 2016) en geestelijke gezondheid (Clough et al., 2016; Rutter, 2006; Sandseter & Kennair, 2011) van kinderen. Zo gaat risicovol spel samen met meer beweeggedrag (Brussoni et al., 2015; Clough et al., 2016), is het geassocieerd met een toename in veerkracht (Clough et al., 2016; Rutter, 2006), kan het angst-reducerend werken (Sandseter en Kennair, 2011) en de

volgende psychologische basisbehoeften vervullen: autonomie, verwantschap en competentie (Clough et al., 2016).

Ook ouders zien de voordelen in van risicovol spel (Allin, West, & Curry, 2014; Jelleyman, McPhee, Brussoni, Bundy, & Duncan, 2019; Jenkins, 2007; Little, 2015; McFarland & Laird, 2018; Van Rooijen, 2013). Desondanks lijkt het dat ouders niet genoeg vertrouwen hebben om hun kinderen risicovol te laten spelen (Jelleyman et al., 2019). Zo zijn ouders geneigd om restricties in het buitenspelen op te leggen wanneer ze bang zijn dat het kind zich pijn zal doen (Hesketh, Lakshman, en Van Sluijs, 2017). Daarnaast hebben ouders er moeite mee wanneer het kind zonder toezicht speelt (Allin et al., 2014; Jelleyman et al., 2019; Jenkins, 2007; Little, 2015; McFarland & Laird, 2018; Van Rooijen, 2013). Ouders zien vooral het gevaar in het verkeer (Allin et al., 2014; Little, 2015; Van Rooijen, 2013) en in 'vreemden' zoals tienergroepen of pedofielen (Allin et al., 2014; Jenkins, 2007; Little, 2015; Van Rooijen, 2013). Verder zien ouders het vies worden en kapotgaan van kleding ook als risico's van het buitenspelen (Van Rooijen, 2013).

Het beschermgedrag van ouders kan verklaard worden door verschillende maatschappelijke factoren. Een factor die door verschillende onderzoeken is aangehaald, is de norm die hoort bij goed ouderschap (Allin et al., 2014; Little, 2015, Hesketh et al., 2017; Niehues, Bundy, Broom, & Tranter, 2015). Uit het onderzoek van Allin et al. (2014) blijkt dat, in de huidige maatschappij, het beschermen van het kind een belangrijk aspect is van 'goed' moederschap. Omdat moeders als 'goede' moeders gezien willen worden, zullen ze zich beschermend opstellen (Allin et al., 2014; Hesketh et al., 2017; Little, 2015; Niehues et al., 2015).

Het beschermgedrag van ouders kan ook verklaard worden door individuele factoren. Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) tonen dat moeders minder risicovol spel toelaten dan vaders. Verder is het aantal kinderen van invloed: als ouders meer kinderen hebben, staan ze meer risicovol spel toe. Ten slotte blijkt een overbeschermende opvoedstijl samen te hangen met minder acceptatie en een permissieve opvoedstijl met meer acceptatie van risicovol spel (Cevher-Kalburan & Ivrendi, 2016). Ook wordt risicovol spel meer geaccepteerd bij jongens dan bij meiden (Morrongiello & Dawber, 1999; Morrongiello & Dawber, 2000). Ten slotte blijkt uit onderzoek van Van Rooijen (2013), onder vijf Nederlandse ouders, dat oudere kinderen meer vrijheid in het buitenspelen krijgen dan jongere kinderen en kinderen meer vrijheid krijgen wanneer ze hun eigen grenzen kennen.

Ondanks dat er al heel wat bekend is over hoe ouders denken over risicovol spelen, is de literatuur voornamelijk gebaseerd op de percepties van westerse en hoogopgeleide ouders met een goed inkomen. Er zijn echter wel enkele onderzoeken die iets vermelden over risicovol spelen en buitenspelen in migrantengezinnen en lage SES gezinnen. Zo laat onderzoek van Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) zien dat lager opgeleide ouders meer risicovol spel toelaten dan hoger opgeleide ouders. Verder mogen kinderen uit lage SES gezinnen meer zelfstandig buitenspelen dan kinderen uit hoge SES gezinnen (Aggio et al., 2017; Soori & Bhopal, 2002). Het helpt daarbij als ouders in een buurt wonen met veel sociale cohesie en waar de gemeenschap tolerant is tegenover spelende kinderen (Long,

2017). Een factor die ouders in lage SES wijken ervan weerhoudt om hun kinderen zonder toezicht buiten te laten spelen is de waargenomen onveiligheid van hun buurt (Eyre, Duncan, Birch, & Cox, 2014; Gerlach, Jenkins, & Hodgson, 2019).

Onderzoek onder niet-westerse ouders laat zien dat Turkse ouders niet de voordelen lijken in te zien van risicovol spel en ze risicovol spel niet stimuleren bij hun kinderen (Cevher-Kalburan, 2016). Verder blijkt uit onderzoek dat Somalische ouders bang zijn dat buitenspelen in de winter een longontsteking veroorzaakt en dat hun kind gewond raakt als hij buiten speelt wanneer het glad is (Rothe et al., 2010). Ten slotte laat onderzoek zien dat de angsten van ouders omtrent het buitenspelen niet verschillen tussen ouders met een Pakistaanse-Britse en Britse achtergrond (Hornby-Tumer, Hampshire, & Pollard, 2014).

Participatie

Participatie van buurtbewoners, vooral wanneer het gaat om het mee ontwikkelen van interventies, is belangrijk omdat dit kan bijdragen aan een verhoogde culturele sensitiviteit van deze interventies. Met culturele sensitieve interventies wordt bedoeld: “de mate waarin zowel etnische/culturele kenmerken, ervaringen, normen, waarden, gedragspatronen en overtuigingen van de doelgroep als relevante historische, omgevings- en sociale factoren zijn geïntegreerd in het design, aanlevering en evaluatie van [...] programma’s” (Resnicow, Soler, Braithwaite, Ahluwalia, & Butler, 2002, p. 272). Cultureel sensitieve interventies hebben als voordeel dat de interventies, vergeleken met standaardinterventies, beter aansluiten bij de doelgroep (Griner & Smith, 2006).

Uit onderzoek blijkt dat zowel mensen met een lage SES (Baum et al., 2000; Bekkers, 2004) als migranten (Ahlmark et al., 2015; Engbersen, Snel, & 't Hart, 2015; Feskens, Hox, Lensvelt-Mulders, & Schmeets, 2006) minder participeren dan mensen met een hoge SES en niet-migrant. Een barrière die mensen met een lage SES kunnen ervaren is het moeilijk kunnen combineren van werk met andere activiteiten (Mendez, Carpenter, LaForett, & Cohen, 2009). Zo hebben deze ouders vaak minder zeggenschap over hun werkrooster en hebben ze vaak meerdere banen (Mendez et al., 2009). Bovendien kunnen ze, om financiële redenen, zich niet veroorloven om werk te doen waar ze geen geld voor krijgen (Mason, Cremin, Warwick, & Harrison, 2011). Andere barrières zijn: de benodigde (sociale) vaardigheden missen, niet geloven dat ze het verschil kunnen maken en de voordelen van participatie niet inzien (Mason et al., 2011).

De barrières van migranten zijn vooral onderzocht op het gebied van ouderbetrokkenheid op school. De meest genoemde barrière is de taalbarrière (Antony-Newman, 2019; Lai & Ishiyama, 2004; Schneider & Arnot, 2018). Zo blijken ouders minder betrokken te zijn op school als ze de moedertaal niet goed onder de knie hebben en er geen tolken beschikbaar zijn (Schneider & Arnot, 2018). Andere barrières zijn dat evenementen op school volgens ouders niet erg cultureel-sensitief zijn (Crozier & Davies, 2007) en dat het soort werk van migrantenouders betrokkenheid lastig maakt (Schneider & Arnot, 2018). Met dit laatste wordt bedoeld dat migrantenouders werk kunnen hebben waarbij het bijvoorbeeld lastig is om een dag vrij te vragen.

Buiten de ouderbetrokkenheid op school, zijn er ook andere terreinen waarin migranten barrières ervaren. Zo blijkt dat de non-respons onder migranten groter is dan onder niet-migranten bij onderzoeken met vragenlijsten (Ahlmark et al., 2015; Feskens et al., 2006). Dit kan komen doordat migranten de vragen niet snappen (Ahlmark et al., 2015; Feskens et al., 2006) of de gevraagde informatie niet kunnen verstrekken (Feskens et al., 2006). Verder blijkt uit onderzoek onder 25 Afrikaans-Caribische bewoners dat deze groep weinig betrokken is bij initiatieven omtrent buurtparticipatie. Een reden die hiervoor wordt genoemd is dat ze een gebrek aan zelfvertrouwen hebben om kwesties in hun buurt aan te pakken (Campbell & McLean, 2002).

Het programma 'Ready for K' past een methode toe om migrantenouders met een laag inkomen toch te bereiken. Dit doen ze door 'parent-leaders' in te zetten (Douglass, Maroney, Coonan, Friedman, & Carter, 2019). Dit zijn ouders die dezelfde culturele achtergrond hebben, dezelfde taal spreken en uit dezelfde buurt komen als de migrantenouders. Deze 'parent-leaders' proberen de ouders te betrekken bij activiteiten of organisaties door, onder andere, vriendschappelijke relaties aan te gaan met de ouders en met ouders te communiceren in een taal die voor hen te begrijpen is (Douglass et al., 2019).

Huidig Onderzoek

Ik heb onderzocht welke factoren samenhangen met het tolereren van risicovol spel en het meedoen aan het project 'Gezonde Buurten'. Beide concepten zijn namelijk belangrijk binnen het project 'Gezonde Buurten': buurtbewoners worden uitgenodigd om mee te denken over de invulling van het project dat zich, onder andere, richt op risicovol spel. Hoewel er veel bekend is over de participatie van mensen met een lage SES en migranten, is nog nooit bij het project 'Gezonde Buurten' onderzocht wat redenen zijn om wel of niet te participeren. De verwachting was echter wel dat bovengenoemde factoren, zoals het soort werk (Mendez et al., 2009; Schneider & Arnot, 2018), barrières kunnen zijn in het Gezonde Buurten project.

Verder is het interessant om het onderzoek naar risicovol spel uit te voeren in een multiculturele, lage SES buurt omdat er nog weinig bekend is over hoe ouders met een niet-westerse achtergrond en een lage SES aankijken tegen risicovol spel. Bovendien is dit relevant omdat kinderen met een niet-westerse achtergrond en kinderen uit huishoudens met een laag inkomen vaker lijden aan overgewicht en obesitas (CBS, 2013; Labree et al., 2014). Daarnaast kampen ze op latere leeftijd vaker met psychische problemen (Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS], 2011). Omdat uit onderzoek blijkt dat risicovol spel goed is voor zowel de fysieke (Brussoni et al., 2015; Clough et al., 2016) als de geestelijke gezondheid (Clough et al., 2016; Rutter, 2006; Sandseter & Kennair, 2011), zou het stimuleren van risicovol spel een preventief middel kunnen zijn om deze problemen tegen te gaan.

Om te onderzoeken welke factoren samenhangen met het tolereren van risicovol spel, heb ik gebruik gemaakt van de categorieën van Sandseter (2007). Hoewel er in de afgelopen jaren veel onderzoek is gedaan naar risicovol spel, zijn de categorieën van Sandseter (2007) nog niet vaak als uitgangspunt gebruikt. Daarom heb ik onderzocht of de

verschillende categorieën van Sandseter (2007) van risicovol spel ook worden onderscheiden door ouders uit een multiculturele, lage SES buurt en welke factoren samenhangen met het tolereren van verschillende vormen van risicovol spel. Enerzijds werd verwacht dat die categorieën naar voren kwamen en anderzijds werd verwacht van niet omdat de vragenlijst van Hill en Bundy (2012), gebaseerd op onder andere de categorieën van Sandseter (2007), geen onderscheid kon maken tussen die categorieën. Verder werd verwacht dat individuele factoren, buurtfactoren en de maatschappelijke factor zoals gevonden in voorgaande onderzoeken ook voor de huidige doelgroep relevant waren.

Methoden

Design en Procedure

Het mixed-method onderzoek is uitgevoerd in twee Nederlandse buurten, namelijk: Staatsliedenkwartier in Apeldoorn en Doornbos-Linie in Breda. Deze twee buurten zijn geselecteerd op basis van een aantal criteria. Ten eerste moesten de buurten meedoen aan het project 'Gezonde Buurten' van Jantje Beton. Daarnaast moesten de buurten in een stad liggen en hoogbouw hebben. Dit laatste criterium is gekozen omdat kinderen die in flats wonen vaak niet de mogelijkheid hebben om te spelen in de 'veilige achtertuin'. Ten vierde moest de buurt een lage SES buurt zijn (geraadpleegd: <https://cbsinuwbuurt.nl/>). In de twee geselecteerde buurten had in 2017 47 tot 50% van de personen een laag inkomen en leefde 13 à 14% van de huishoudens onder of rond het sociaal minimum. Verder bestonden de buurten voor 67% uit huurwoningen en lag de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen tussen de 135.000 en 149.000 euro (CBS, 2017). Ten vijfde moest de buurt een gemengde buurt zijn (geraadpleegd: <https://cbsinuwbuurt.nl/>). Hiermee wordt bedoeld dat er zowel Nederlanders wonen als Nederlanders met een migratieachtergrond. In de twee geselecteerde buurten had in 2019 24 tot 30% van de inwoners een niet-westerse achtergrond (CBS, 2019). Verder moest het percentage kinderen jonger dan 15 jaar in de buurt hoger zijn dan 10% (geraadpleegd: <https://cbsinuwbuurt.nl/>) en moest de veiligheid onder het landelijk gemiddelde liggen (geraadpleegd <https://www.leefbarometer.nl/kaart/#kaart>). Dit laatste criterium is gekozen omdat uit onderzoek blijkt dat ouders hun kinderen restricties opleggen omtrent het buitenspelen wanneer ze de buurt onveilig vinden (Eyre et al., 2014; Gerlach et al., 2019).

In de periode december 2019 tot en met februari 2020 is er contact gelegd met basisscholen in en rondom de geselecteerde buurten en met organisaties die actief zijn in de geselecteerde buurten. In totaal zijn er drie basisscholen benaderd, twee in Apeldoorn en een in Breda.

De ouders van de scholen in Apeldoorn zijn in maart op de hoogte gebracht van mijn onderzoek door een informatiebrief. Op één school zijn schriftelijke vragenlijsten uitgedeeld tijdens de oudergesprekken op school, waarbij veertig vragenlijsten zijn ingevuld. Op een andere school is een digitale vragenlijst via een link naar ouders gestuurd, die door geen enkele ouder is ingevuld. Op de derde school in Breda was contact gelegd voor

dataverzameling via schriftelijke vragenlijsten. Door de coronamaatregelen konden de ouders niet meer benaderd worden.

In maart en april zijn negen individuele semi-gestructureerde interviews afgenomen. Twee van de geïnterviewde ouders zijn geworven via de verspreide vragenlijsten. Deze ouders hebben ieder één andere ouder geworven. Tevens zijn vier professionals geïnterviewd. Eén professional heeft nog een ouder geworven. Alle interviews zijn, vanwege de coronamaatregelen, telefonisch of door middel van videobellen afgenomen.

Participanten

Door 40 ouders in Apeldoorn is de vragenlijst ingevuld: 31 moeders en 9 vaders. Er waren 33 ouders in Nederland geboren en 6 ouders in het buitenland, waarvan 3 ouders in een niet-westers land. Van één ouder was het geboorteland onbekend. Zes ouders woonden in een appartement of flat. De meeste ouders ($N = 23$) hadden een klein gezin dat bestond uit twee kinderen, 10 ouders hadden één kind en 7 ouders hadden een groot gezin met drie of meer kinderen. De leeftijd van het kind over wie de vragenlijst is ingevuld, varieerde tussen de 4 en 12 jaar. De gemiddelde leeftijd was 8.15 jaar ($SD = 2.03$). De groep bestond uit 16 jongens en 22 meisjes (het geslacht van 2 kinderen was onbekend).

Vier professionals en vijf ouders hebben meegedaan aan het interview. De professionals waren (al dan niet op vrijwillige basis) werkzaam in de Gezonde Buurten: twee in 'Doornbos-Linie' en twee in 'Staatsliedenkwartier'. De ouders, vier moeders en één vader, waren allemaal woonachtig in of rondom de buurt 'Staatsliedenkwartier'. Er waren drie ouders in Nederland geboren en twee ouders in het buitenland, waarvan één ouder in een niet-westers land. Er was één ouder met één kind, twee ouders met een klein gezin en twee ouders met een groot gezin. De leeftijd van de kinderen over wie het interview ging, varieerde tussen de 6 en 10 jaar en de gemiddelde leeftijd was 8.20 jaar ($SD = 1.79$). Deze groep bestond uit drie jongens en twee meiden.

Meetinstrumenten

Vragenlijst risicovol spel

De vragenlijst die in dit onderzoek is gebruikt, is een aangepaste en zelf vertaalde versie van The Tolerance to Risk in Play Scale (TRiPS) (Hill & Bundy, 2012), zie Bijlage A. Deze vragenlijst meet hoe tolerant ouders zijn tegenover de risico's in het spel van kinderen en is positief getest op interne (construct) en externe validiteit en interne betrouwbaarheid (30 items, persoonsbetrouwbaarheidsindex = .87; Hill & Bundy, 2012). De vragenlijst is ingekort omdat de ouders de vragenlijst in moesten kunnen vullen terwijl ze aan het wachten waren op het oudergesprek. Er is tijdens het inkorten ervoor gekozen om elke categorie van risicovol spel (Sandseter, 2007) te meten door twee stellingen. Daarbij zijn voornamelijk stellingen gebruikt die in een peiling van stichting opvoeden.nl het meest controversieel waren (bijvoorbeeld "Ik sta toe dat mijn kind een scherp mes gebruikt"), oftewel waarover minstens 10% van de ouders een ander mening had dan de andere ouders.

Verder zijn aan bovenstaande vragenlijst nog vier vragen toegevoegd. Deze vragen meten in hoeverre ouders hun kind toestaan om vies te worden en in hoeverre ze toestaan

dat de kleding van hun kind kapotgaat tijdens het spelen (bijvoorbeeld “Ik sta toe dat mijn kind met modder speelt”). Deze categorieën kwamen namelijk in het onderzoek van Van Rooijen (2013) naar voren.

De ouders konden bij het invullen van de vragenlijst steeds kiezen uit vijf antwoordopties op een schaal van 1 (*helemaal niet mee eens*) tot en met 5 (*helemaal mee eens*). Een lage score betekende dat de ouders weinig risicovol spel tolereerden en een hoge score betekende dat de ouders veel risicovol spel tolereerden.

Interview risicovol spel en bewonersparticipatie (ouderversie)

De topiclijst van het interview met de ouders bestond uit drie delen, zie Bijlage B. Ten eerste werd gevraagd hoe vaak hun kind buiten speelde na schooltijd en wat de attitude van de ouder was tegenover het buitenspelen. Deze vragen dienden als basis voor de andere interviewvragen aangezien risicovol spel vooral buiten plaatsvindt.

Het tweede deel ging over het risicovol spel. In plaats van de term ‘risicovol spel’ te gebruiken, werd de term ‘avontuurlijk spel’ gebruikt omdat deze term neutraler klinkt en nauw verwant is aan de term risicovol spel (Tovey, 2012). Er werd eerst aan ouders gevraagd wat hun houding is tegenover avontuurlijk spel in het algemeen. Daarna werd gevraagd naar de houding van ouders tegenover iedere categorie van avontuurlijk spel zoals die door Sandseter (2007) zijn opgesteld.

Het laatste deel ging over bewonersparticipatie. Er werd aan ouders gevraagd hoe buurtbewoners het beste geïnformeerd konden worden over een nieuw project, wat een reden was om wel en niet mee te doen aan het project ‘Gezonde Buurten’ en hoe het project aantrekkelijker gemaakt zou kunnen worden.

Interview risicovol spel en bewonersparticipatie (versie voor professionals)

De topiclijst van het interview met de professionals kwam grotendeels overeen met die van de ouders, zie Bijlage C. Het ging er bij de interviews met de professionals echter niet over hoe zij dachten over buitenspelen en avontuurlijk spelen maar welk beeld zij hadden over hoe ouders hier tegenaan keken. Een ander groot verschil was dat bij de professionals niet alle zes categorieën van risicovol spel zijn besproken. Ik verwachtte namelijk dat de professionals geen goed beeld hadden over de percepties van ouders tegenover de specifieke categorieën: spelen op hoogte, spelen met snelheid, spelen met gevaarlijk gereedschap, spelen in de buurt van gevaarlijke elementen en stoeien. Omdat het bezeren het grootste risico is van deze categorieën, zijn de categorieën samengevat als ‘zich bezeren’. De volgende categorieën zijn uiteindelijk behandeld: zonder toezicht spelen, zich bezeren, vies worden en het kapotgaan van kleding. Daarnaast is aan professionals gevraagd hoe zij of hun organisatie het avontuurlijk spelen en de bewonersparticipatie kunnen bevorderen.

Data-analyse

Vragenlijst

De vragenlijst is geanalyseerd door middel van SPSS. Een principale componentenanalyse is uitgevoerd om te bepalen uit hoeveel componenten de vragenlijst

bestond. De samenhang tussen de componenten en de variabelen 'geslacht ouder', 'geboorteland ouder', 'woonsituatie' en 'geslacht kind' is getoetst door middel van de t-toets voor onafhankelijke steekproeven. Verder is de relatie tussen de componenten en de gezinsgrootte geanalyseerd door de ANOVA-toets. Ten slotte is de correlatie berekend tussen de componenten en de leeftijd van het kind.

Interview

De interviews zijn geanalyseerd met behulp van het programma Nvivo. Er zijn, door middel van open coderen, codes toegekend aan de tekstfragmenten. Indien nodig zijn tijdens het coderen, codes samengevoegd en verbeterd.

Resultaten

Vragenlijst

Uit de principale componentenanalyse bleek dat de vragenlijst vier componenten bevatte met een Eigenwaarde groter dan 1. Deze componenten verklaarden samen 70.81% van de variantie. De meeste stellingen pasten theoretisch goed bij de component waarop ze het hoogst laadden. Bij de stellingen waar dat niet het geval was, is er gekeken naar ladingen op andere componenten die groter waren dan .30 en waarbij de stelling theoretisch beter paste. Uiteindelijk zijn alle stellingen onder de volgende vier componenten ondergebracht (zie Tabel 1): lichamelijke uitdagingen, gevaarlijk gereedschap, op afstand spelen en vieze en kapotte kleding. De Cronbach's Alpha van deze schalen varieerde tussen .614 en .906 (zie Tabel 2).

Er hingen drie variabelen samen met de component 'lichamelijke uitdagingen'. De eerste was gezinsgrootte $F(2,37) = 6.12, p = .01$. Ouders met kleine gezinnen tolereerden statistisch significant meer lichamelijke uitdagingen dan zowel ouders met eenkindgezinnen als ouders met grote gezinnen. Daarnaast bleek dat ouders statistisch significant meer lichamelijke uitdagingen tolereerden bij jongens dan bij meisjes $t(36) = 2.03, p = .05$ (zie Tabel 2). Ten slotte was er een trend zichtbaar, wat inhield dat ouders die geboren zijn in een niet-westers land minder lichamelijke uitdagingen tolereerden dan ouders die geboren zijn in een westers land $t(38) = 1.65, p = .11$ (zie Tabel 2).

Bij de component 'gevaarlijk gereedschap' was alleen een trend zichtbaar, wat inhield dat niet-westerse ouders het werken met gevaarlijk gereedschap minder tolereerden dan westerse ouders $t(38) = 1.63, p = .11$ (zie Tabel 2). De component 'op afstand spelen' hing samen met twee variabelen. De eerste variabele was de leeftijd van het kind: hoe ouder het kind, hoe meer het op afstand spelen getolereerd werd ($p = .01, r = .43$). Daarnaast was er sprake van een trend, wat inhield dat het op afstand spelen meer getolereerd werd bij jongens dan bij meisjes $t(36) = 2.02, p = .051$ (zie Tabel 2). De laatste component 'vieze en kapotte kleding' hing statistisch significant samen met het geboorteland van ouders: niet-westerse ouders tolereerden het vies worden en kapotgaan van kleding minder dan westerse ouders $t(37) = 3.54, p = .001$ (zie Tabel 2).

Ten slotte hingen de meeste componenten statistisch significant samen met de overige componenten ($p < .05$). De correlatie was positief zwak tot positief middelmatig. De

samenhang tussen de component 'op afstand spelen' en 'vieze en kapotte kleding' was niet significant ($p = .11$, $r = .26$). Alle componenten hingen wel statistisch significant samen met de totale lijst van risicovol spel ($p < .001$). De correlatie was positief middelmatig tot positief zeer sterk (zie Tabel 2).

Interviews

Buitenspelen

Sommige ouders gaven aan dat hun kind iedere dag buiten speelde. Bij de kinderen waar dat niet het geval was, waren slechte weersomstandigheden de voornaamste reden: *"Als het droog is dan speelt hij buiten."* Ouder. Daarnaast viel het een professional op dat ze zelden kinderen zag buitenspelen met een andere culturele achtergrond: *"Ja en kinderen met een culturele achtergrond die hebben wij hier best heel veel maar ik moet heel eerlijk zeggen, die kindjes zie je heel weinig."* Professional.

Risicovol spel

Ouders gaven aan risicovol spel belangrijk te vinden voor de ontwikkeling van hun kind. De meeste professionals dachten dat ouders positief stonden tegenover risicovol spel, mits het veilig gebeurde. In welke mate ouders risicovol spel toestonden, hing vaak samen met het letsel wat de activiteit met zich mee kon brengen: *"Kijk je mag van je fiets vallen maar je wil niet gelijk dat je door een vrachtwagen overreden wordt."* Ouder

Lichamelijke uitdagingen

Het op hoogte spelen stonden alle ouders toe. De kinderen klommen bijvoorbeeld in bomen of in spintoestellen. Of de kinderen op hoogte mochten spelen, hing af van de leeftijd en behendigheid van het kind: *"Als we weten dat ze het kan, dan mag ze van mij wel daar naar boven toe."* Ouder.

De meeste ouders hadden er geen moeite mee wanneer hun kind snelheid maakte tijdens het spelen. Wel vonden ouders het belangrijk dat de snelheid passend was bij de (verkeers)situatie. Daarnaast speelde de behendigheid van het kind mee: *"Ik dacht [...] als je zo hard gaat en je moet ineens stoppen omdat er iets links of rechts van je gebeurt dan weet jij nog niet hoe je dat moet doen. Dan kun je niet zo snel schakelen."* Ouder.

Het stoeien werd door alle ouders getolereerd. Wel was het voor ouders belangrijk dat er tijdens het stoeien geen grenzen werden overschreden van andere kinderen: *"Als iedereen het voelt als dit is stoeien en we vinden het allemaal leuk dan is het oké."* Ouder.

Het spelen in de buurt van vuur, bijvoorbeeld marshmallows roosteren, werd door ouders toegestaan mits het onder toezicht van een volwassene gebeurde. Op deze manier kunnen kinderen op een gecontroleerde manier het vuur ontdekken.

Tabel 1

Factorloadingen op de Vier Componenten (Geroteerde Matrix) en Itemgemiddeldes

Beschrijving component	Lichamelijke uitdagingen	Factorloading	Itemgemiddelde	
Lichamelijke uitdagingen	Ik sta toe dat mijn kind met het hoofd naar voren van een glijbaan gaat	.620	3.45	
	Ik sta toe dat mijn kind zo hoog in een boom klimt als hij/zij zelf wil	.782	3.00	
	Ik sta toe dat mijn kind met een fiets op volle snelheid van een steile heuvel afrijdt	.772	2.70	
	Ik sta toe dat mijn kind meer dan 2 meter boven de grond, op een omgevallen boom balanceert	.614	2.38	
	Ik sta toe dat mijn kind vechtspelletjes speelt om te testen wie de sterkste is	.851	2.35	
	Ik sta toe dat mijn kind met andere kinderen vechtspelletjes speelt met stokken	.760	1.95	
	Ik sta toe dat mijn kind dichtbij open vuur rent	.488	1.53	
	Gevaarlijk gereedschap	Ik sta toe dat mijn kind zonder toezicht een hamer en spijker gebruikt	.748	2.42
		Ik sta toe dat mijn kind een scherp mes gebruikt	.825	1.95
Op afstand spelen	Ik sta toe dat mijn kind speelt zonder constant toezicht	.731	3.43	
	Ik sta toe dat mijn kind in zee dichtbij de kust zwemt terwijl ik vanaf het strand toekijk	.840	2.98	
	Ik sta toe dat mijn kind met vriendjes zonder toezicht in het bos speelt	.506	1.88	
Vieze en kapotte kleding	Ik sta toe dat mijn kind in de zandbak speelt	.881	4.56	
	Ik sta toe dat mijn kind verder speelt nadat hij/zij een gat in de kleren heeft gekregen	.577	4.20	
	Ik sta toe dat mijn kind met modder speelt	.490	4.15	
	Ik sta toe dat mijn kind aan spelletjes meedoet waarbij de kleding kapot kan gaan	.365	3.15	

Opmerking. Het itemgemiddelde kan variëren tussen 1 en 5. Een lage score betekent dat ouders de activiteit niet tolereren en een hoge score betekent dat ouders de activiteit wel tolereren.

Tabel 2

Correlatietabel met de Pearson Correlatie Coefficient, Overschrijdingskans en Groepsgrootte (N=40)

	Lichamelijke uitdagingen	Gevaarlijk gereedschap	Op afstand spelen	Vieze en kapotte kleding	Totale lijst risicovol spel
	7 items	2 items	3 items	4 items	16 items
	$\alpha = .906$	$\alpha = .614$	$\alpha = .729$	$\alpha = .676$	$\alpha = .904$
	$M = 2.48$	$M = 2.19$	$M = 2.76$	$M = 4.01$	$M = 2.88$
	$SD = 1.07$	$SD = 1.15$	$SD = 1.03$	$SD = .78$	$SD = .82$
Geboorteland	$r = .258$.255	.119	.503**	.343*
ouder	$p = .108$.112	.464	.001	.033
Geslacht kind	$r = .320*$.041	.319	.086	.299
	$p = .050$.809	.051	.615	.073
Leeftijd kind	$r = -.044$	-.062	.426**	-.054	.053
	$p = .787$.706	.006	.742	.751
Lichamelijke uitdagingen	$r = --$.549***	.616***	.530**	.949***
	$p = --$	<.001	<.001	.001	<.001
Gevaarlijk gereedschap	$r = --$	--	.320*	.397*	.667***
	$p = --$	--	.044	.012	<.001
Op afstand spelen	$r = --$	--	--	.262	.715***
	$p = --$	--	--	.107	<.001
Vieze en kapotte kleding	$r = --$	--	--	--	.678***
	$p = --$	--	--	--	<.001

Opmerking: *p-waarde is gelijk aan of kleiner dan .05.

**p-waarde is gelijk aan of kleiner dan .01.

***p-waarde is kleiner dan .001.

Gevaarlijk gereedschap

Ouders stonden hun kinderen toe om met volwassen gereedschap te werken maar vonden toezicht dan vaak wel belangrijk. Op deze manier kun je je kind ook leren omgaan met gereedschap, was de redenering. Het werken met elektrisch gereedschap werd echter niet toegestaan want het risico op ernstig letsel was dan te groot: "Ja, een elektrische zaag en dergelijke hè wat elektrisch is. Dan zou het van mij niet mogen. [...] Mijn vader heeft de pink van zijn rechterarm [...] afgezaagd. Dus dat is mijn angst met zulke dingen." Ouder.

Op afstand spelen

Het merendeel van de ouders gaf aan dat hun kind zonder toezicht speelde. Dit was vaak op verkeersluwe plekken, zoals op pleintjes, in het park en in hofjes. Eén ouder gaf aan dat haar kind niet zonder toezicht mocht spelen en ook sommige professionals gaven aan dat kinderen niet de straat uit mochten of dat ouders toezicht belangrijk vonden. Verschillende buurt- en kindfactoren hadden hier invloed op. De meest genoemde buurtfactor was het verkeer: hoe minder verkeer en hoe langzamer auto's reden, hoe eerder de kinderen zonder toezicht mochten spelen. Daarnaast was de sociale cohesie een

belangrijke factor. Hoe beter de buurtbewoners elkaar kenden en op elkaar letten, hoe eerder ouders hun kind zonder toezicht in de wijk lieten spelen. Ten slotte speelde de criminaliteit een rol. Criminaliteit in de wijk, zoals drugs dealen, zorgde ervoor dat ouders hun kind minder snel zonder toezicht lieten spelen. Kindfactoren die een rol speelden, waren de leeftijd en het karakter van het kind: *“De oudste mocht dat dan weer eerder dan de middelste omdat de middelste wat meer dromerig is.” Ouder.* Verder vertelde een professional dat kinderen met een migratieachtergrond vaak met broertjes en zusjes buiten speelden en dus meer op zichzelf toegewezen zijn dan Nederlandse kinderen waarbij vaak de ouders of opa’s en oma’s meekwamen.

Als het gaat om het op afstand in de buurt van water spelen, dan was het hebben van een zwemdiploma voor de meeste ouders belangrijk voor hoe makkelijk ze hun kind daar lieten spelen: *“De jongste heeft nu zijn A-diploma, dat maakt het al iets makkelijker”.* Ouder.

Vieze en kapotte kleding

Het kapotgaan van kleding was, volgens twee professionals, voor ouders niet zo’n probleem: *“De hoeveelheid T-shirts, schoenen en jasjes we hier jaarlijks weggoaien, dat ze gewoon niet opgehaald worden, is gewoon gigantisch. [...] dus ik ga ervanuit dat ouders zich daar niet zo druk om maken als er iets stuk of kwijt is.” Professional.* Een ouder vertelde hierover dat het aan de frequentie lag: *“Kijk als er een keer wat kapotgaat, ja dan is het zo, maar volgens mij was het wel een keer dat ze in een week tijd drie keer gaten in de legging had.” Ouder.* Ten slotte verwachtten de twee professionals ook dat het vies worden voor ouders geen probleem was.

Bewonersparticipatie

Informeren

De meest genoemde methode om buurtbewoners te informeren over een project, was het stoppen van een brief of flyer in de brievenbus. Alle ouders droegen deze methode aan, maar twee professionals waren iets minder positief hierover: *“De taalbarrière is heel groot en vooral het lezen van brieven, ja dat is voor veel mensen merk ik nog steeds een uitdaging waardoor dat heel weinig gedaan wordt.” Professional.* Een oplossing die hiervoor werd gegeven, was het langs de deuren gaan. Een andere oplossing was het informeren van ouders via hun kinderen die wel Nederlands kunnen. Verder werd genoemd dat Jantje Beton buurtbewoners kan informeren door gebruik te maken van het netwerk van lokale partijen, zoals een buurtcoöperatie: *“Je moet aansluiten bij partijen die in de wijk zitten, die de bewoners kennen en vandaaruit heb je die contacten en doe je iets nieuws.” Professional.* Ten slotte werd het houden van een ludieke actie als mogelijkheid genoemd.

Redenen om mee te doen

Uit de interviews bleek dat de sociale component van het project een reden kan zijn om mee te doen: buurtbewoners kunnen elkaar door het project ontmoeten en sociale contacten onderhouden. Bovendien werd aangegeven dat buurtbewoners het gevoel moeten hebben dat het project een toevoeging is voor de buurt en voor henzelf. Een andere

genoemde reden om mee te doen was dat buurtbewoners zich kunnen inzetten voor een ander en de samenleving.

Redenen om niet mee te doen

Een veelgenoemde reden om niet mee te doen was dat het meedoen tijd kost en buurtbewoners weinig tijd hebben. Daarnaast bleek dat ook hier de sociale component een rol kan spelen: mensen kunnen niet door één deur met andere inwoners uit hun wijk of zijn meer op zichzelf. Bovendien kan de cultuur volgens de geïnterviewden een rol spelen. Zo vertelde één professional dat de plek van veel moslimvrouwen eerder binnenshuis dan buitenshuis is. Daarnaast vertelde deze professional dat mensen de neiging hebben om vooral mensen op te zoeken met dezelfde cultuur en dat het onbekende tussen ‘de buitenlander’ en ‘de Nederlander’ een reden kan zijn om niet mee te doen. Andere redenen die zijn genoemd, zijn het hebben van argwaan naar zulke projecten: *“En heel veel mensen hebben toch die argwaan, ‘ja hè moet eerst maar eens zien of het wel wat wordt en of het wel goedkomt’.”* Professional en het hebben van persoonlijke problemen of beperkingen en daardoor niet de voordelen kunnen inzien van risicovol spel:

“Bijvoorbeeld taal kan meespelen hè. Mensen die het niet begrijpen of gewoon ook niet de vaardigheden bezitten om dit soort dingen te snappen. [...] wat dit voor die ontwikkeling van je kind kan betekenen als je je kind wel die ruimte geeft of wel daarin een stuk zelfstandigheid.” Professional

Aantrekkelijker maken van het project

Het merendeel van de geïnterviewden gaf aan dat Jantje Beton en IVN het project aantrekkelijker kunnen maken door bijeenkomsten met eten en drinken te faciliteren: *“Ik denk altijd met een hapje en een drankje dat je mensen kan lokken en dan zal je ideeën moeten uitbrengen.”* Ouder. Ten tweede is het, volgens een professional, belangrijk om buurtbewoners niet voor lange tijd te binden aan het project. Daarnaast vertelde een ouder dat veel buurtbewoners onregelmatige diensten draaien. Het project zou voor hen aantrekkelijker zijn wanneer er open inlopen georganiseerd worden waarbij de bewoners zelf mogen bepalen wanneer ze komen. Verder bleek het belangrijk dat de organisatie de buurtbewoners goed kent zodat ze de bewoners in hun kracht kunnen zetten:

“Kom erachter wat voor achtergrond ze hebben, misschien zegt de ene wel van ‘joh ik zit altijd op een graafmachientje’, dat je kan denken van oké, nou misschien kan jij er wel een rol in hebben [...] dus probeer de mensen in hun kracht te zetten in plaats van dat je ze schools zegt van ‘joh wij weten hoe het moet en jullie moeten naar ons luisteren’.” Ouder

Verder onderstreepten sommige geïnterviewden het belang van het enthousiasmeren waardoor buurtbewoners aan het project willen meedoen. Dit kan volgens een ouder gedaan worden door iemand uit een andere wijk te laten vertellen over hun project. Ten slotte werd er verteld dat buurtbewoners met een migratieachtergrond vaak niet zo betrokken zijn bij projecten. Het zou volgens een professional kunnen helpen als

buurtbewoners met een andere culturele achtergrond worden benaderd door medewerkers met dezelfde culturele achtergrond.

Discussie

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Jantje Beton met als doel meer te weten te komen over de factoren die samenhangen met het tolereren van risicovol spel en het meedoen aan het project 'Gezonde Buurten'. Het onderzoek is uitgevoerd onder ouders en professionals, door middel van vragenlijsten en interviews in twee op criteria geselecteerde gemengde, lage SES buurten in Apeldoorn en Breda.

Risicovol spel

Uit de interviews bleek dat ouders het risicovol spel belangrijk vinden voor de ontwikkeling van hun kind. Deze bevinding komt overeen met eerder onderzoek dat laat zien dat ouders de voordelen inzien van risicovol spel (Allin et al., 2014; Jolleyman et al., 2019; Jenkins, 2007; Little, 2015; McFarland & Laird, 2018). In hoeverre ze hun kind risicovol lieten spelen, hing af van het letsel dat de activiteit met zich zou kunnen brengen. Er zullen hierna de belangrijkste factoren per component van risicovol spel worden toegelicht.

Ten eerste bleek de gezinsgrootte, het geslacht en de behendigheid van het kind samen te hangen met het tolereren van lichamelijke uitdagingen. Kinderen uit kleine gezinnen en jongens mochten over het algemeen meer lichamelijke uitdagingen aangaan dan de overige groepen. Daarnaast bleek dat ouders hun kind eerder op hoogte en met snelheid lieten spelen wanneer het kind hierin behendiger is.

Er zijn geen factoren gevonden die significant samenhangen met de component 'gevaarlijk gereedschap'. De component 'op afstand spelen' hing samen met de leeftijd en het karakter van het kind. Hoe ouder het kind was en hoe beter het kind kon uitkijken en opletten in het verkeer, hoe eerder ouders het op afstand spelen tolereerden. Buurtfactoren die samenhangen met het op afstand spelen, waren: verkeer, sociale cohesie en criminaliteit. Als het ging om het in de buurt van water spelen, op afstand van ouders of andere volwassenen, dan was het hebben van een zwemdiploma een belangrijke factor.

Ten slotte is er een factor gevonden die samenhang met de component 'vieze en kapotte kleding'. Het lijkt erop dat ouders die geboren zijn in niet-westerse landen, het vies worden en kapotgaan van kleding minder tolereerden dan ouders die geboren zijn in westerse landen.

Het merendeel van bovengenoemde factoren zijn in voorgaand onderzoek ook al beschreven, namelijk: het geslacht van het kind (Morrongiello & Dawber, 1999; Morrongiello & Dawber, 2000), de leeftijd en het karakter van het kind (Van Rooijen, 2013), sociale cohesie (Long, 2017), criminaliteit (Eyre et al., 2014; Gerlach et al., 2019), verkeer (Allin et al., 2014; Eyre et al., 2014; Little, 2015; Van Rooijen, 2013) en het hebben van een zwemdiploma (Van Rooijen, 2013). Een relatie die echter niet overeenkomt met voorgaand onderzoek, is het verband tussen gezinsgrootte en het tolereren van risicovol spel. Uit het huidige onderzoek blijkt dat ouders met kleine gezinnen (twee kinderen) toleranter waren tegenover lichamelijke uitdagingen dan ouders met zowel eenkindgezinnen als grote

gezinnen (drie en vier kinderen). Het onderzoek van Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) laat echter een lineair verband zien. Dit verschil kan verklaard worden doordat het onderzoek van Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) alleen de categorieën 'ouders met één kind' en 'ouders met twee of meer kinderen' hanteerden. Een verklaring voor de huidige bevinding en van Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) kan zijn dat ouders met één kind zuiniger zijn op hun kind en daarom voorzichtiger zijn dan ouders met twee kinderen. Het hebben van een groot gezin kan daarentegen een negatieve invloed hebben op het tolereren van risicovol spel omdat ze het risicovol spel wellicht minder goed kunnen monitoren (Ramsay et al., 2003).

Verder zijn er ook factoren die in eerder onderzoek zijn benoemd, maar in het huidig onderzoek niet naar voren zijn gekomen. Een voorbeeld hiervan is dat vaders meer risicovol spel toestaan dan moeders (Cevher-Kalburan & Ivrendi, 2016). Een verschil in cultuur zou hiervoor een verklaring kunnen zijn aangezien het onderzoek van Cevher-Kalburan en Ivrendi (2016) in Turkije is uitgevoerd. Daarnaast is het opvallend dat meerdere onderzoekers hebben benoemd dat moeders bang waren om gezien te worden als 'slechte moeder' wanneer ze hun kind te vrij laten (Allin et al., 2014; Hesketh et al., 2017; Little, 2015; Niehues et al., 2015), maar dit in het huidig onderzoek niet naar voren is gekomen. Het kan zijn dat ouders in het huidig onderzoek niet veel waarde hechtten aan meningen van andere ouders of dat ze zich konden vinden in de norm omtrent risicovol spel.

Wat het huidig onderzoek toevoegt aan de bestaande literatuur is het toewijzen van de categorieën van risicovol spel van Sandseter (2007) aan drie componenten. Opvallend hierin is dat de categorie 'spelen in de buurt van gevaarlijke elementen' in dit onderzoek werd ondergebracht onder twee componenten. Het bleek dat de ouders in dit onderzoek het spelen in de buurt van water meer vonden passen bij het 'op afstand spelen' dan 'lichamelijke uitdagingen', waar het spelen in de buurt van vuur werd ondergebracht.

Een andere toevoeging van dit onderzoek is dat het geboorteland van ouders bleek samen te hangen met een component van risicovol die nog niet vaak is meegenomen in voorgaand onderzoek, namelijk 'vieze en kapotte kleding'. Ten slotte is dit onderzoek vernieuwend omdat het zich heeft gefocust op gemengde buurten met een lage SES. Het lijkt erop dat veel factoren die voor ouders met een hogere SES van belang zijn, ook gelden voor ouders woonachtig in een lage SES buurt.

Voor Jantje Beton zijn bovenstaande resultaten relevant omdat ze inzicht geven in wat ouders wel en niet toestaan in het risicovol spel. Zo hebben ouders er doorgaans weinig tot geen moeite mee wanneer de kleding van het kind vies wordt of kapotgaat, al lijkt het erop dat dit niet geldt voor ouders die geboren zijn in niet-westerse landen. Verder onderstreept het onderzoek het belang van het ontmoeten binnen het project: de sociale cohesie zorgt er namelijk voor dat ouders hun kind makkelijker buiten het zicht laten spelen. Ten slotte zou het project aandacht moeten besteden aan het verkeer en de criminaliteit in de buurt. Beide hebben namelijk een negatief effect op het zonder toezicht spelen van kinderen.

Bewonersparticipatie

In het huidige onderzoek zijn factoren naar voren gekomen die de bewonersparticipatie bij het project 'Gezonde Buurten' kunnen bevorderen. Ten eerste moeten buurtbewoners het project als een toevoeging zien voor de buurt en henzelf. Voor het project 'Gezonde Buurten' betekent dit onder andere dat ouders de voordelen moeten inzien van risicovol spel. Ook is het aan te raden om buurtbewoners hun buurt te laten aanmelden voor het project in plaats van dat de gemeente dat doet.

Verder kan het faciliteren van eten en drinken bij bijeenkomsten bewonersparticipatie bevorderen. Verder moet het project buurtbewoners niet voor lange tijd aan zich binden en wordt er aangeraden om open inlopen te organiseren waarbij buurtbewoners zelf mogen bepalen wanneer ze langskomen. Dit is belangrijk omdat veel bewoners onregelmatige diensten draaien. Dat het werk een barrière kan zijn, blijkt ook uit eerder onderzoek onder mensen met een lage SES (Mendez et al., 2009) en migranten (Schneider & Arnot, 2018).

Ten slotte kan de sociale component van het project de bewonersparticipatie bevorderen: bewoners kunnen elkaar ontmoeten en sociale contacten kunnen worden onderhouden. Desondanks kan deze sociale component ook een reden zijn om niet mee te doen. Zo kunnen mensen meer op zichzelf zijn of kunnen ze niet door een deur met andere inwoners. Deze barrière komt in zekere mate overeen met onderzoek van Mason et al. (2011) dat beschrijft dat een gebrek aan sociale vaardigheden een barrière kan zijn voor de participatie.

Een andere barrière is de tijd die meedoen kost. Deze barrière is ook besproken in eerder onderzoek dat beschrijft dat mensen met een lage SES het zich niet kunnen veroorloven om werk te doen waar ze geen geld voor krijgen (Mason et al., 2011). Het bezwaar van tijd kan volgens ouders en professionals echter tenietgedaan worden door de buurtbewoners te enthousiasmeren, bijvoorbeeld door iemand uit een andere wijk iets te laten vertellen over hun project.

Daarnaast kan een lage Nederlandse taalvaardigheid een beperkende rol spelen. Deze taalbarrière is een veelgenoemde factor in eerder onderzoeken onder migranten (Ahlmark et al., 2015; Antony-Newman, 2019; Feskens et al., 2006; Lai & Ishiyama, 2004; Schneider & Arnot, 2018), maar kan ook een rol spelen bij laaggeletterde Nederlanders die, vaker dan niet-laaggeletterden, wonen in een wijk met een lage status (Christoffels, Baay, Bijlsma, & Levels, 2016). Ten slotte kan ook de cultuur van de inwoners ervoor zorgen dat ze niet meedoen. Zo zouden moslimvrouwen moeilijker participeren omdat hun plek meer binnenshuis dan buitenshuis is. Deze barrière is nog niet of zelden naar voren gekomen in eerder onderzoek, maar kan wel de participatie van deze groep bemoeilijken. De participatie van bewoners met een migratieachtergrond kan bevorderd worden door ze te benaderen door mensen van hun eigen cultuur en deze strategie wordt ook toegepast in het programma 'Ready for K' (Douglass et al., 2019).

Beperkingen van het onderzoek

Het huidige onderzoek kent drie belangrijke beperkingen. Ten eerste hebben er geen ouders uit Breda meegedaan aan het onderzoek. Hoewel er contact is gelegd met een basisschool in Breda, is het door de coronacrisis niet gelukt om via deze school ouders te werven. Doordat deze ouders niet hebben meegedaan, is mijn onderzoeksgroep kleiner en dat maakt het vergelijken van groepen moeilijker. Toekomstig onderzoek wordt aangeraden het huidige onderzoek op grotere schaal te repliceren.

Een andere beperking is dat de meeste stellingen laadden op twee of meer componenten. Dit betekent dat deze stellingen geen goed onderscheid konden maken tussen de componenten. Doordat de vragenlijst al een ingekorte versie was van de oorspronkelijke vragenlijst, kon ik me niet veroorloven om deze stellingen te schrappen. Toekomstig onderzoek zou deze stellingen kunnen vervangen door stellingen die beter onderscheid kunnen maken tussen de componenten. Desalniettemin lag de Cronbach's Alpha van de componenten boven de .60.

Ten slotte zijn er geen vragen in de vragenlijst opgenomen die de SES van de ouders maten. De reden hierachter was dat de vragenlijst niet te lang mocht zijn. Doordat het onderzoek plaatsvond in een lage SES buurt kon ik er echter wel met enige betrouwbaarheid van uitgaan dat de meeste ouders een lage SES hadden. Desondanks kan toekomstig onderzoek dit wel uitvragen om met meer zekerheid uitspraken te kunnen doen over deze groep.

Sterke punten van het onderzoek

Een sterk punt van mijn onderzoek is de theoretische basis. Ten eerste is de vragenlijst gebaseerd op een valide en betrouwbaar instrument. Daarnaast is de topiclijst van de interviews (ouderversie) gebaseerd op de categorieën van Sandseter (2007). Hierdoor kon ik een beeld schetsen over hoe ouders tegen de verschillende categorieën van risicovol spel aankeken.

Het tweede sterke punt is dat er vóór de dataverzameling, via het project 'Gezonde Buurten', contact is gelegd met scholen in beide steden. Dit zorgde ervoor dat ik ouders uit een lage SES buurt kon bereiken voor mijn onderzoek. Daarnaast zijn de resultaten relevant voor de betrokkenen omdat het onderzoek plaatsvond in buurten waar het project actief was.

Ten slotte zorgde het uitdelen van de vragenlijsten op de ouderavonden voor een hoge respons van ouders op mijn vragenlijst. Deze persoonlijke benadering bleek nodig om aan een hoge respons te komen want geen enkele ouder had de vragenlijst via de link ingevuld.

Conclusie

Samengevat, de meeste factoren die in een lage SES buurt bleken samen te hangen met het tolereren van risicovol spel zijn ook in voorgaande onderzoeken onder ouders met een overwegend hoge SES naar voren gekomen. Dit onderzoek liet echter wel zien dat verschillende factoren samenhangen met verschillende componenten van risicovol spel.

Daarnaast bleek dat ouders met een niet-westerse achtergrond het vies worden en kapotgaan van kleding minder tolereerden dan ouders met een westerse achtergrond. Het is dus relevant om de stem van deze groep ouders mee te nemen in het aanleggen van een (natuur)speeltuin. Het is daarbij wel belangrijk dat ouders de voordelen van het project inzien, want dit is een belangrijke bevorderlijke factor voor bewonersparticipatie.

Desalniettemin is er, vanwege het lage aantal niet-westerse participanten, meer onderzoek nodig. Veel belemmeringen voor bewonersparticipatie die benoemd werden in voorgaand onderzoek, kwamen naar voren in het huidig onderzoek. Vooral tijdsgebrek en een lage Nederlandse taalvaardigheid kan het participeren bemoeilijken. Een lage Nederlandse taalvaardigheid bij migranten kan worden gecompenseerd door ze te benaderen door mensen met dezelfde culturele achtergrond die dezelfde taal spreken. Jantje Beton en IVN kunnen de resultaten van dit onderzoek gebruiken om het project beter te laten aansluiten bij de wensen van de inwoners van deze buurten.

Referenties

- Aggio, D., Gardner, B., Roberts, J., Johnstone, J., Stubbs, B., Williams, G., ... Smith, L. (2017). Correlates of children's independent outdoor play: cross-sectional analyses from the Millennium Cohort Study. *Preventive Medicine Reports*, *8*, 10-14. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.pmedr.2017.07.007>
- Ahlmark, N., Algren, M. H., Holmberg, T., Norredam, M. L., Nielsen, S. S., Blom, A. B., ... Juel, K. (2015). Survey nonresponse among ethnic minorities in a national health survey – a mixed-method study of participation, barriers and potentials. *Ethnicity & Health*, *20*(6), 611-632. doi: 10.1080/13557858.2014.979768
- Allin, L., West, A., & Curry, S. (2014). Mother and child constructions of risk in outdoor play. *Leisure Studies*, *33*(6), 644-657. doi: 10.1080/02614367.2013.841746
- Antony-Newman, M. (2019). Parental involvement of immigrant parents: a meta-synthesis. *Educational review*, *71*(3), 362-381. doi: 10.1080/00131911.2017.1423278
- Ball, D., Gill, T., & Spiegel, B. (2012). *Managing risk in play provision: implementation guide* (2^e ed.). Londen, Groot-Brittannië: National Children's Bureau.
- Baum, F. E., Bush, R. A., Modra, C. C., Murray, C. J., Cox, E. M., Alexander, K. M., & Potter, R. C. (2000). Epidemiology of participation: an Australian community study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, *54*, 414-423. doi: <https://dx.doi.org/10.1136%2Fjech.54.6.414>
- Bekkers, R. (2004). *Giving and volunteering in the Netherlands sociological and psychological perspectives* (Proefschrift). Geraadpleegd van https://renebekkers.files.wordpress.com/2011/08/bekkers_phd_dissertation_04.pdf
- Brussoni, M., Gibbons, R., Gray, C., Ishikawa, T., Sandseter, E. B. H., Bienenstock, A., ... Tremblay, M. S. (2015). What is the relationship between risky outdoor play and health in children? A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *12*, 6423-6454. doi: 10.3390/ijerph120606423
- Campbell, C., & McLean, C. (2002). Ethnic identities, social capital and health inequalities: Factors shaping African-Caribbean participation in local community networks in the UK. *Social Science & Medicine*, *55*, 643-657. doi: 10.1016/S0277-9536(01)00193-9
- Cevher-Kalburan, N., & Ivrendi, A. (2016). Risky play and parenting styles. *Journal of Child and Family Studies*, *25*, 355-366. doi: 10.1007/s10826-015-0236-1
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2011). *Geestelijke ongezondheid in Nederland in kaart gebracht*. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2011/03/geestelijke-ongezondheid-in-nederland-in-kaart-gebracht>

- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2013). *Vaker overgewicht jongeren in huishoudens met een lager inkomen*. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2013/32/vaker-overgewicht-jongeren-in-huishoudens-met-een-lager-inkomen>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017). *Percentage personen met laag inkomen – buurten* [Dataset]. Geraadpleegd van https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-buurten2017_percentage_personen_met_laag_inkomen
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017). *Percentage huishoudens onder of rond sociaal minimum – buurten* [Dataset]. Geraadpleegd van https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-buurten2017_percentage_huish_onder_rond_sociaal_min
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017). *Percentage huurwoningen – buurten* [Dataset]. Geraadpleegd van https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-buurten2017_percentage_huurwoningen
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017). *Gemiddelde WOZ-waarde woningen – buurten* [Dataset]. Geraadpleegd van https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-buurten2017_gemiddelde_WOZwoningwaarde
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019). *Percentage inwoners met niet-westerse migratieachtergrond – buurten* [Dataset]. Geraadpleegd van https://cbsinuwbuurt.nl/#sub-buurten2019_percentage_niet_westerse_migratie_achtergrond
- Christoffels, I., Baay, P., Bijlsma, I., & Levels, M. (2016). *Over de relatie tussen laaggeletterdheid en armoede*. Geraadpleegd van https://www.lezenenschrijven.nl/uploads/editor/WEB_SLS_Rapport_Armoede.pdf
- Clough, P., Mackenzie, S. H., Mallabon, L., & Brymer, E. (2016). Adventurous physical activity environments: A mainstream intervention for mental health. *Sports Medicine*, 46, 963-968. doi: 10.1007/s40279-016-0503-3
- Crozier, G., & Davies, J. (2007). Hard to reach parents or hard to reach schools? A discussion of home-school relations, with particular reference to Bangladeshi and Pakistani parents. *British Educational Research Journal*, 33(3), 295-313. doi: 10.1080/01411920701243578
- Douglass, A. L., Maroney, M. R., Coonan, M., Friedman, D. H., & Carter, A. (2019). “You have a status”: a case study of parent leadership in a U.S. school readiness initiative. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 13(2). doi: 10.1186/s40723-019-0058-5
- Engbersen, G., Snel, E., & 't Hart, M. (2015). Mattheüs in de buurt: over burgerparticipatie en ongelijkheid in steden. Geraadpleegd van

leefbarewijken.nl/wp-content/uploads/Mattheus-in-de-buurt_buurtparticipatie-en-ongelijkheid.pdf

- Eyre, E. L. J., Duncan, M. J., Birch, S. L., & Cox, V. M. (2014). Low socio-economic environmental determinants of children's physical activity in Coventry, UK: a qualitative study in parents. *Preventive Medicine Reports, 1*, 32-42. doi: 10.1016/j.pmedr.2014.09.002
- Feskens, R., Hox, J., Lensvelt-Mulders, G., & Schmeets, H. (2006). Collecting data among ethnic minorities in an international perspective. *Field Methods, 18*(3), 284-304. doi: 10.1177/1525822X06288756
- Gerlach, A. J. Jenkins, E., & Hodgson, K. (2019). Disrupting assumptions of risky play in the context of structural marginalization: a community engagement project in a Canadian inner-city neighbourhood. *Health and Place, 55*, 80-86. doi: <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2018.11.008>
- Griner, D., & Smith, T. B. (2006). Culturally adapted mental health interventions: a meta-analytic review. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training, 43*(4), 531-548. doi: 10.1037/0033-3204.43.4.531
- Heck, A., Collins, J., & Peterson, L. (2001). Decreasing children's risk taking on the playground. *Journal of Applied Behavior Analysis, 34*(3), 349-352. doi: 10.1901/jaba.2001.34-349
- Hesketh, K. R., & Lakshman, R., & Van Sluijs, E. M. F. (2017). Barriers and facilitators to young children's physical activity and sedentary behavior: a systematic review and synthesis of qualitative literature. *Obesity Reviews, 18*, 987-1017. doi: 10.1111/obr.12562
- Hill, A., & Bundy, A. C. (2012). Reliability and validity of a new instrument to measure tolerance of everyday risk for children. *Child: Care, Health and Development, 40*(1), 68-76. doi: 10.1111/j.1365-2214.2012.01414.x
- Hornby-Turner, Y. C., Hampshire, K. R., & Pollard, T. M. (2014). A comparison of physical activity and sedentary behavior in 9-11 year old British Pakistani and White British girls: a mixed methods study. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 11*(1), 74-84. doi: 10.1186/1479-5868-11-74
- Jelleyman, C., McPhee, J., Brussoni, M., Bundy, A., & Duncan, S. (2019). A cross-sectional description of parental perceptions and practices related to risky play and independent mobility in children: The New Zealand State of Play Survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 16*, 262-280. doi: 10.3390/ijerph16020262

- Jenkins, N. E. (2007). 'You can't wrap them up in cotton wool!' Constructing risk in young people's access to outdoor play. *Health, Risk & Society*, 8(4), 379-393. doi: 10.1080/13698570601008289
- Labree, L. J. W., Van de Mheen, H., Rutten, F. F. H., Rodenburg, G., Koopmans, G. T., & Foets, M. (2014). Overweight and obesity in primary school: native children versus migrant children. *Journal of Public Health*, 22(5), 415-421. doi: 10.1007/s10389-014-0637-4
- Lai, Y., & Ishiyama, F. I. (2004). Involvement of immigrant Chinese Canadian mothers of children with disabilities. *Exceptional Children*, 71(1), 97-108. doi: 10.1177/001440290407100106
- Little, H. (2015). Mothers' beliefs about risk and risk-taking in children's outdoor play. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 15(1), 24-39. doi: 10.1080/14729679.2013.842178
- Long, A. (2017). It's not just about 'more': a research project exploring satisfaction with opportunities to play, for children in two Welsh neighbouring communities. *International Journal of Play*, 6(1), 24-39. doi: 10.1080/21594937.2017.1288393
- Mason, C., Cremin, H., Warwick, P., & Harrison, T. (2011). Learning to (dis)engage? The socialising experiences of young people living in areas of socio-economic disadvantage. *British Journal of Educational Studies*, 59(4), 421-437. doi: 10.1080/00071005.2011.615734
- McFarland, L., & Laird, S. G. (2018). Parents' and early childhood educators' attitudes and practices in relation to children's outdoor risky play. *Early Childhood Education Journal*, 46, 159-168. doi: 10.1007/s10643-017-0856-8
- Mendez, J. L., Carpenter, J. L., LaForett, D. R., & Cohen, J. S. (2009). Parental engagement and barriers to participation in a community-based preventive intervention. *American Journal of Community Psychology*, 44(1-2), 1-14. doi: 10.1007/s10464-009-9252-x
- Morrongiello, B. A., & Dawber, T. (1999). Parental influences on toddlers' injury-risk behaviors: Are sons and daughters socialized differently? *Journal of Applied Developmental Psychology*, 20(2), 227-251. doi: [https://doi.org/10.1016/S0193-3973\(99\)00015-5](https://doi.org/10.1016/S0193-3973(99)00015-5)
- Morrongiello, B. A., & Dawber, T. (2000). Mothers' responses to sons and daughters engaging in injury-risk behaviors on a playground: implications for sex differences in injury rates. *Journal of Experimental Child Psychology*, 76, 89-103. doi: 10.1006/jecp.2000.2572
- Morrongiello, B. A., & Kane, A. (2015). An evaluation of the Cool 2 Be Safe program: An evidence-based community-disseminated program to positively impact children's

- beliefs about injury risk on playgrounds. *Prevention Science*, 16, 61-69. doi: 10.1007/s11121-014-0484-0
- Morrongiello, B. A., & Mark, L. (2008). "Practice what you preach": Induced hypocrisy as in intervention strategy to reduce children's intentions to risk take on playgrounds. *Journal of Pediatric Psychology*, 33(10), 1117–1128. doi:10.1093/jpepsy/jsn011
- Morrongiello, B. A., & Matheis, S. (2007). Addressing the issue of falls off playground equipment: An empirically-based intervention to reduce fall-risk behaviors on playgrounds. *Journal of Pediatric Psychology*, 32(7), 819–830. doi:10.1093/jpepsy/jsm029
- Niehues, A. N., Bundy, A., Broom, A., & Tranter, P. (2015). Parents' perceptions of risk and the influence on children's everyday activities. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 809-820. doi: 10.1007/s10826-013-9891-2
- Ramsay, L. J., Moreton, G., Gorman, D. R., Blake, E., Goh, D., Elton, R. A., & Beattie, T. F. (2003). Unintentional home injury in preschool-aged children: looking for the key – an exploration of the inter-relationship and relative importance of potential risk factors. *Public Health*, 117(6), 404-411. doi: [https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/S0033-3506\(03\)00072-6](https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/S0033-3506(03)00072-6)
- Resnicow, K., Soler, R., Braitwaite, R. L., Ahluwalia, J. S., & Butler, J. (2000). Cultural sensitivity in substance use prevention. *Journal of Community Psychology*, 28(3), 271-290. doi: 10.1002/(SICI)1520-6629(200005)28:3<271::AID-JCOP4>3.0.CO;2-I
- Rothe, E., Holt, C., Kuhn, C., McAteer, T., Askari, I., O'Meara, M., ... Dexter, W. (2010). Barriers to outdoor physical activity in wintertime Somali youth. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 12, 726-736. doi: 10.1007/s10903-009-9287-y
- Rutter, M. (2006). Implications of resilience concepts for scientific understanding. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1094, 1-12. doi: 10.1196/annals.1376.002
- Sandseter, E. B. H. (2007). Categorizing risky play – How can we identify risk-taking in children's play? *European Early Childhood Education Research Journal*, 15(2), 237-252. doi: 10.1080/13502930701321733
- Sandseter, E. B. H., & Kennair, L. E. O. (2011). Children's risky play from an evolutionary perspective: the anti-phobic effects of thrilling experiences. *Evolutionary Psychology*, 9(2), 257-284. doi: 10.1177/147470491100900212
- Schneider, C., & Arnot, M. (2018). Transactional school-home-school communication: Addressing the mismatches between migrant parents' and teachers' views of parental knowledge, engagement and the barriers to engagement. *Teacher and Teacher Education*, 75, 10-20. doi: 10.1016/j.tate.2018.05.005

Soori, H., & Bhopal, R. S. (2002). Parental permission for children's independent outdoor activities. *European Journal of Public Health, 12*, 104-109. doi: 10.1093/eurpub/12.2.104

Tovey, H. (2012). Adventurous and challenging play outdoors. In T. Bruce (Red.), *Early Childhood Practice: Froebel today* (pp. 43-56). New Delhi, India: SAGE Publications.

Van Rooijen, M. (2013). *Ouders over risicovol spelen, ervaringen en dilemma's* (Masterscriptie).

Dankwoord

Ik wil bij deze graag iedereen hartelijk danken die bij heeft gedragen aan de totstandkoming van mijn scriptie. In het bijzonder wil ik Monique van Londen bedanken voor haar fijne hulp, haar goede ideeën gedurende mijn onderzoek en haar opbouwende feedback op mijn geschreven stukken. Daarnaast wil ik Maartje van Dijken bedanken voor haar fijne feedback op mijn onderzoeksideeën.

Verder wil ik Jantje Beton en IVN bedanken. Zij hebben mij in contact gebracht met relevante partijen en mij praktisch ondersteund tijdens het uitvoeren van mijn onderzoek. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar: Pauline van der Loo, Cerunne Bouts, Miranda Verburg, Marlies Bouman, Marielle Versteeg en Wim Ruis.

Ten slotte wil ik graag de directeurs en directrices bedanken van de scholen die hebben deelgenomen aan mijn onderzoek, de Buurtsalon bedanken voor de heerlijke maaltijd en de rondleiding door de buurt Doornbos-Linie en de ouders en professionals bedanken die hebben meegedaan als participanten aan mijn onderzoek.

Een **groot** dankjewel!

Bijlage A
Vragenlijst Risicovol Spel

Enquête onderzoek 'Gezonde Buurten'

Wat fijn dat u mee wilt doen aan mijn onderzoek door deze enquête in te vullen! Deze enquête bestaat uit twee delen: vragen over u en uw kind en vragen over avontuurlijk spelen. Het is belangrijk dat u per vraag het **antwoord omcirkelt** dat het beste uw mening weergeeft. **Er zijn geen goede of foute antwoorden.** U hoeft natuurlijk geen vragen te beantwoorden die u niet wilt beantwoorden.

Alvast bedankt voor het invullen van de enquête!

Vragen over u en uw kind:

1. Ik ben een ...

Man

Vrouw

2. In welk land bent u geboren?

3. Woont u in een appartement/flat?

Ja

Nee

4. Doet u mee aan het project 'Gezonde Buurten'?

Ja

Nee

5. Hoeveel kinderen heeft u?

Kies één van uw kinderen voor wie u de enquête wilt invullen. Dit moet een kind zijn in de leeftijd van 4-12 jaar.

6. Hoe oud is dit kind?

7. Dit kind is een ...

Jongen

Meisje

Vragen over avontuurlijk spelen:**Ik sta toe dat mijn kind...***Helemaal niet eens ---- neutraal ---- helemaal eens*

1. speelt zonder constant toezicht

2. met het hoofd naar voren van een glijbaan gaat

3. met modder speelt

4. zonder toezicht een hamer en spijker gebruikt

5. met andere kinderen vechtspeletjes speelt met stokken

6. met vriendjes zonder toezicht in het bos speelt

7. dichtbij een open vuur rent

8. aan spelletjes meedoet waarbij de kleding kapot kan gaan

Ik sta toe dat mijn kind:

Helemaal niet eens ---- neutraal ---- helemaal eens

9. in zee dichtbij de kust zwemt, terwijl ik vanaf het strand toekijk

10. vechtspelletjes speelt om te testen wie de sterkste is

11. zo hoog in een boom klimt als hij/zij zelf wil

12. met een fiets op volle snelheid van een steile heuvel afrijdt

13. een scherp mes gebruikt

14. in de zandbak speelt

15. meer dan 2 meter boven de grond, op een omgevallen boom balanceert

16. verder speelt nadat hij/zij een gat in de kleren heeft gekregen

Dit is het einde van de enquête. Als u opmerkingen heeft over de enquête, dan kunt u die hiernaast opschrijven:

Bedankt voor het invullen van de enquête!

Als u het leuk vindt om mee te doen aan **een (groeps)gesprek** over avontuurlijk spelen en het meedoen aan het project (bewonersparticipatie), dan kunt u (op het volgende blaadje) uw contactgegevens achterlaten.

Bijlage B

Interview Risicovol Spel en Bewonersparticipatie (ouderversie)

Ik vertel dat ik de aanwezigheid van de ouder op prijs stel, ik herhaal kort de inhoud en het doel van het onderzoek en ik vertel wat er met de verkregen informatie gaat gebeuren. Verder leg ik uit dat er geen goede/foute antwoorden zijn en dat de ouder vragen niet hoeft te beantwoorden als hij/zij dat niet wil. Daarnaast vertel ik dat het gesprek wordt opgenomen, dat er vertrouwelijk wordt omgegaan met de verkregen informatie en dus dat de naam van de ouder niet genoemd zal worden in het onderzoeksverslag. Ten slotte vraag ik nog of de ouder nog vragen heeft.

DEEL 1

Ik moet het onderdeel 'buitenspelen' kort inleiden door een bruggetje te maken tussen de vragen van de vragenlijst en de vragen over buitenspelen. Ten slotte vertel ik dat de ouders weer het kind in gedachte moeten nemen die ze ook tijdens het invullen van de vragenlijst in gedachte hebben gehouden.

- Buitenspelen
 - Hoe vaak speelt uw kind buiten? (Hoeveel dagen per week? Hoelang op een dag?)
 - Wat vindt u ervan als uw kind buiten speelt? Waarom? Eventueel: moedigt u uw kind aan om buiten te spelen? Waarom wel/niet?
 - Vindt u buitenspelen belangrijk voor uw kind? En waarom?

DEEL 2

Ik leg de ouders uit wat avontuurlijk spelen inhoudt (namelijk: spel dat spannend en opwindend is voor kinderen).

- Percepties avontuurlijk spelen:
 - Wat vindt u ervan als uw kind avontuurlijk speelt? En waarom?
- Regels avontuurlijk spelen:
 - *Ik vertel over de zes categorieën van Sandseter en laat één voor één de bijbehorende pictogrammen zien.*
 - Per categorie wil ik ouders laten nadenken over:
 - Welke dingen doet uw kind weleens die onder deze categorie vallen? Hoe voelt dat voor u? Wat denkt u dan? Hoe reageert u daarop?
 - Welke dingen staat u wel toe en welke dingen niet? Waarom wel/niet?
 - Denkt u er nog steeds zo over als er toezicht van volwassenen bij is of van een oudere broer/zus? Denkt u er nog steeds zo over als uw kind jonger of ouder is? Maakt het uit of uw kind een jongen of meisje is? Wat als u in een andere buurt/omgeving zou wonen etc.

- Redenen/verklaringen:
 - *Ik zal tijdens het interview, wanneer relevant, vragen waarom de deelnemer iets wel of niet toestaat oftewel welke redenen ze daarvoor hebben (zie hierboven).*

DEEL 3

Ik vertel dat participatie (meedoen) van buurtbewoners in dit project belangrijk is, en dat het voor Jantje Beton en IVN belangrijk is om te weten hoe ze de buurtbewoners het beste kunnen laten meedoen aan het project.

- Bewonersparticipatie/meedoen aan het project:
 - Weet u op welke manier Jantje Beton/IVN buurtbewoners het beste kan informeren over een nieuw project (bijv. via de school, ontmoetingscentrum, moskee)?
 - Wat zou voor u (of uw buurtbewoners) een reden zijn om mee te doen aan het project 'Gezonde Buurten'? Zou u nog andere redenen kunnen bedenken?
 - Wat zou een reden zijn voor buurtbewoners om niet mee te doen aan het project 'Gezonde Buurten'? Zou u nog andere redenen kunnen bedenken?
 - Wat kan Jantje Beton/IVN doen om het aantrekkelijker te maken om mee te doen/hoe wordt het project leuk/de moeite waard voor u? (tijdstip: wel/niet in weekend; wel/niet dingen doen ipv praten; samen met kinderen iets doen etc).
 - Hoe kunnen we barrières/drempels wegnemen? (taal, tijdstip, oppas, onbekendheid, niet belangrijk?)

Heeft u nog tips, vragen of opmerkingen voor mij?

Bijlage C

Interview Risicovol Spel en Bewonersparticipatie (Versie voor Professionals)

Ik vertel dat ik de aanwezigheid van de professional op prijs stel, ik herhaal kort de inhoud en het doel van het onderzoek en ik vertel wat er met de verkregen informatie gaat gebeuren. Verder leg ik uit dat er geen goede/foute antwoorden zijn en dat de professional vragen niet hoeft te beantwoorden als hij/zij dat niet wil. Daarnaast vertel ik dat het gesprek wordt opgenomen, dat er vertrouwelijk wordt omgegaan met de verkregen informatie en dus dat de naam van de professional niet genoemd zal worden in het onderzoeksverslag. Ten slotte vraag ik nog of hij/zij nog vragen heeft.

Voordat we beginnen met de vragen van het interview zelf, zou ik graag willen weten wat uw functie is in de buurt? En woont u zelf ook in deze buurt?

DEEL 1

Ik moet het onderdeel 'buitenspelen' kort inleiden door een bruggetje te maken tussen avontuurlijk spelen en de vragen over buitenspelen.

- Buitenspelen
 - Wordt er in deze buurt veel buiten gespeeld? Hoe merkt u dat? Op welke plekken wordt juist veel/weinig buiten gespeeld? Wat zou dit kunnen verklaren, denkt u?
 - Wat zijn kenmerken van kinderen die veel buitenspelen (denk aan leeftijd, culturele achtergrond, gezinssituatie, woonsituatie, SES)? Waarom spelen deze kinderen veel buiten, denkt u? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
 - Wat zijn kenmerken van kinderen die weinig buitenspelen? Waarom spelen deze kinderen weinig buiten, denkt u? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
 - Kunt u vertellen hoe ouders in deze buurt aankijken tegen buitenspelen? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?

DEEL 2

Ik leg de professional uit wat avontuurlijk spelen inhoudt (namelijk: spel dat spannend en opwindend is voor kinderen).

- Avontuurlijk spelen (algemeen):
 - Staan ouders uit deze buurt hun kind toe om avontuurlijk te spelen? Waarom denkt u dat? Hoe merkt u dat?
 - Welke factoren hangen hiermee samen, denkt u? (bijvoorbeeld leeftijd, culturele achtergrond, gezinssituatie, woonsituatie, SES)? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
- Avontuurlijk spelen (specifiek)
 - Staan ouders uit deze buurt hun kind toe om zonder toezicht te spelen? Waarom denkt u dat? Hoe merkt u dat?
 - Welke factoren hangen hiermee samen (bijvoorbeeld leeftijd, culturele achtergrond, fysieke inrichting van de buurt, sociale cohesie

in de buurt)? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?

- Staan deze ouders hun kind toe om zich te bezeren? Waarom denkt u dat? Hoe merkt u dat?
 - Welke factoren hangen hiermee samen, denkt u? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
- Staan deze ouders hun kind toe om vies te worden? Waarom denkt u dat? Hoe merkt u dat?
 - Welke factoren hangen hiermee samen, denkt u? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
- Staan deze ouders het toe wanneer de kleding van hun kind kapot gaat tijdens het avontuurlijk spelen? Waarom denkt u dat? Hoe merkt u dat?
 - Welke factoren hangen hiermee samen, denkt u? Waarom denkt u dat? Kunt u hier een voorbeeld bij geven?
- Hoe zou u als professional of uw organisatie het avontuurlijk spelen van kinderen kunnen bevorderen?
- Redenen/verklaringen:
 - *Ik zal tijdens het interview, wanneer relevant, vragen waarom de deelnemer iets wel of niet toestaat oftewel welke redenen ze daarvoor hebben (zie hierboven).*

DEEL 3

Ik vertel dat participatie (meedoen) van buurtbewoners in dit project belangrijk is, en dat het voor Jantje Beton en IVN belangrijk is om te weten hoe ze de buurtbewoners het beste kunnen laten meedoen aan het project.

- Bewonersparticipatie/meedoen aan het project:
 - Weet u op welke manier Jantje Beton/IVN buurtbewoners het beste kan informeren over een nieuw project (bijv. via de school, ontmoetingscentrum, moskee)?
 - Wat zou voor buurtbewoners een reden zijn om mee te doen aan het project 'Gezonde Buurten'? Zou u nog andere redenen kunnen bedenken?
 - Wat zou een reden zijn voor buurtbewoners om niet mee te doen aan het project 'Gezonde Buurten'? Zou u nog andere redenen kunnen bedenken?
 - Wat kan Jantje Beton/IVN doen om het voor buurtbewoners aantrekkelijker te maken om mee te doen/hoe wordt het project leuk? (tijdstip: wel/niet in weekend; wel/niet dingen doen ipv praten; samen met kinderen iets doen etc).
 - Hoe kunnen we barrières/drempels wegnemen? (taal, tijdstip, oppas, onbekendheid, niet belangrijk?)
 - Hoe zou u als professional of uw organisatie de bewonersparticipatie kunnen bevorderen?

Heeft u nog tips, vragen of opmerkingen voor mij?